

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 24. — ŠTEV. 24.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 23, 1934. — TOREK, 23. JANUARJA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

GREEN ZAHTEVA VIŠJO STAROSTNO POKOJNINO

AGITACIJA PROTI NAMERAVANI PRISTOPITVI ZDRUŽENIH DRŽAV K SVETOVNEMU RAZSODIŠČU

Najprej naj evropske države vrnejo Ameriki, kar ji dolgujejo, potem naj se šele začne razpravljati o priključitvi k svetovnemu razsodišču. — Pristojbina za plovbo skozi Panamski kanal bo po višana. — Green pravi, da trideset dolarjev na mesec ne zadostuje za starostno pokojnino.

WASHINGTON, D. C., 28. januarja. — Nenevadno ostro je demokratski kongresnik Faddis iz Pennsylvanije nastopil proti onim kongresnikom, ki zahtevajo, da Združene države pristopijo k svetovnemu razsodišču ter je obenem obsojal one evropske države, ki nočejo plačati Ameriki vojnega dolga. Faddis je rekel, da so Združene države z evropskimi državami samo tedaj rešile važna diplomatska vprašanja, kadar so pretila kanonska žrela. Vsled tega tudi pri najboljši volji ne more videti, kak dobiček bi imele Združene države, ako pristopijo k razsodišču v Haagu. Svoj čas je bil Faddis za to, da Amerika pristopi k razsodišču, toda vsled nadaljnega diplomatskega razvoja je boljše, da do tega ni prišlo.

O državah, ki ne plačajo vojnega dolga, je rekel Faddis, da so se namenoma, sramotno in brez nujnega vzroka odtegnile svojim obveznostim, toda še je sredstvo, s katerim jih je mogoče prijeti: treba je samo zvišati pristojbino za njihove ladje v Panamskem kanalu in te pristojbine pobirati toliko časa, da bo plačan ves dolg s 4 odstotnimi obrestmi. Ako jim to ne bi bilo po volji, tedaj jim je odprta stara pot okoli rta Horn in ameriške parobrodne družbe bi glede tovarnine imele veliko prednost in bi ameriške ladje prevažale več tovarov, kar bi zopet znižalo brezposelnost.

WASHINGTON, D. C., 28. januarja. — Med Rooseveltovo administracijo in Ameriško Delavsko Federacijo se je pojavil nesporazum, ki ga najbrž ne bo mogoče tako zlepa poravnati.

Sporni točki sta starostna pokojnina in zavarovanje proti nezaposlenosti.

Pred posebnim senatnim odsekom je nastopil William Green ter pozival senatorje, naj vplivajo na administracijo, da bo liberalizirala načrte za socialno zavarovanje.

Vladni načrt določa, naj se plača osebam, ki so dosegle 65. leto po trideset dolarjev pokojnine na mesec.

Po zatrdilu Williama Greena je to dosti premalo. Namesto \$30 zahteva \$50 na mesec.

Nadalje predlaga Green, naj zvezna vlada toliko pomaga posameznim državam, da bodo mogle plačati znatno večjo zavarovalnino nezaposlenim. Zavarovalnina naj znaša že vsaj polovico plače, ki ji je dobival nezaposleni tedaj, ko je še delal.

Greenovi predlogi bodo predloženi predsednikovemu kabinetnemu odboru, ki se bo temeljito bavil z njimi.

S svojo zahtevo, naj se plača starostno pokojnino osebam, ki so dosegle 60. leto, Green najbrž ne bo prodril.

Predsedniku Delavske Federacije ni dovolji, da bi morali industrijalci plačati davek od plač, ki jih plačujejo svojim delavcem.

To se lepo sliši in je navidez priporočljivo, toda kaj pomaga, ker bodo industrijalci svojim izdelkom cene dosti več zvišali kot bo pa znašal ta davek.

WASHINGTON, D. C., 28. januarja. — Zagovorniki vojaškega bonusa bodo napeli vse sile, da v obeh zbornicah čimprej izsilijo glasovanje o tej kočljivi zadevi. Prepričani so, da je sedanjí čas za to najbolj ugoden.

Japonska isce zveze s Kitajsko

MISSISSIPPI JE PREPLAVILA SVOJE BREGOVE

Mnogo mest je v nevarnosti pred vodo. — Prebivalstvo naglo zapuša svoje domove.

Marks, Miss., 28. januarja. Voda nenavadno naglo narašča proti jugu in vzhodu in ljudje naglo zapuščajo svoje domove. Aeroplani letajo nad vodo in dajejo znamenja čolnom ter jim naznanjajo prostore, kjer se nahajajo ljudje v nevarnosti. V nedeljo so aeroplani na ta način rešili 74 ljudi.

Po mnenju Rdečega križa je 75 odstotkov živine utonilo. Več tisoč ljudi je brez strehe. Proti severu voda sicer pada, toda proti vzhodu so v nevarnosti mesta in še posebno Crowder in Curtis. Proti jugu je dospela povodenj do Lamberta.

V Marksu stanujejo ljudje po šolah in železniških vozovih. Z motornimi čolni je bilo pripeljanih v mesto 300 ljudi, med katerimi je največ otrok.

Povodenj je podobna velikemu jezeru, ki je dolgo 40 milj in 30 milj široko. V tem kraju so deloma pod vodo okrajja Pannola, Quitman, Tallahatchie, Tunica in Tate.

Rdeči križ ne more niti približno povedati, koliko ljudi je odnesla voda. Med prebivalci se širi bolezn. Ponajveč se loteva ljudi pljučnica. Mnogi so tudi ozebli na rokah in nogah.

KUBIŠEV SVEČANO POKOPAN

Njegove možgane bodo zdravniki preiskali. — Mesto Samara bo prekrščeno v Kuibišev.

Moskva, Rusija, 28. januarja. — Podpredsednik sveta ljudskih komisarjev in član političnega biroa Valerijan Kuibišev, ki je v petek nenadoma umrl, je bil svečano pokopan. Stalin in trije drugi člani političnega biroa so nesli poveljevoje tovariša čez Rdeči trg do Kremleva zidu, v katerega je bil pepel položen. Pepel počiva za Leninovo grobnico in nedaleč od Sergeja Kirova, ki je bil 1. decembra umorjen. Med pogrebom se je na Rdečem trgu zbralo več stotisoč delavcev in po celi deželi so bili opravljeni obredi v spomin komunističnega voditelja.

Kuibišev je bil deležen vseh vojaških časti, ker je mesto Samara branil proti Belim Rusom pod generalom Kolčakom in je bil tudi zelo delaven pri organizaciji rdeče armade. Mesto Samara je naprosilo svet ljudskih komisarjev, ako

HAUPTMANNU NISO DOVOLILI VIDETI OTROKA

Mrs. Hauptmann je hotela z otrokom ojunčiti svojega moža. — Warden otroka ni pustil k očetu.

Flemington, N. J., 28. jan. V namenu, da svojega moža opogumi za nadaljni boj, je Mrs. Hauptmann hotela prineesti v ječo sina Manfreda, toda warden Harry McCrea ji je to zabranil. Malo pred poldnevom je prišla Mrs. Hauptmann z vlakom iz New Yorka, noseč v naročju svojega otroka. Ž njo je bila tudi njena nečakinja Mrs. Mueller iz Bronx, pri kateri je Hauptmannov otrok v oskrbi. Najprej sta se ustavili v hiši Mrs. Opdyek, pri kateri Hauptmannova žena stanuje tekom procesa. Mrs. Hauptmann gre nato z otrokom v wardenov urad, kjer je dobila šerifa Johna H. Curtisa. Šerif je takoj naročil wardenu McCrea, da ne dovoli, da bi otroci obiskovali jetnike. Dovolil pa je Hauptmannovi ženi, da sme obiskati samo svojega moža za deset minut.

Mrs. Hauptmann je bila razočarana, toda se je uklonila, nakar so jo, kot navadno, preiskali, in je odšla sama do o mreženih vrat svojega moža. Med tem časom pa je otroka pestovala wardenova žena.

Curtis je rekel, da je nekaj dni pred pričetkom sodnijske obravnave dovolil, da je Mrs. Hauptmann prinesla otroka in Hauptmann je smel deset minut otroka pestovati. Toda otrok je prišel tako glasno jokati, da ga je Hauptmann pristovoljno izročil svoji ženi.

PODERŽAJ NA POTU AMERIKO

Stotnik Ivan Poderžaj, katerega je Avstrija izročila Zdr. državam, se nahaja na krovu parnika "President Polk", ki pride v New York v torek. Poderžaj ima s seboj mnogo prtljage, vsled česar je bila naprošena policija, da skrbí za njeno varnost. V kovčegih ima Poderžaj obleko in druge stvari Agnese Tufersonove, s katero se je poročil 4. decembra 1933 in ki je tri tedne po poroki neznanu kam izginila.

SMRTNA KOSA.

V Brooklynu je večeraj po dolgi bolezni umrla Mrs. Joseph Orosch. Zapuša soproga in šest otrok. Pokojnica je bila sestra Mr. Ivana Zupana, urednika glasila KSKJ. — Prizadetim naše sožalje.

sme svoje ime premeniti v Kuibišev.

Kuibiševi možgani so bili izročeni v preiskavo nekemu znanstvenemu zavodu.

FRANCIJA BO DALA RUSIJI POSOJILO

Francija pozablja na dolg Kerenskijeve vlade. — Pogajanja glede milijonskega posojila.

Pariz, Francija, 28. jan. — Ne da bi omenjala bilijone frankov, katere si je Rusija v predvojnem času izposodila od Francije in katerih sovjetska vlada noče vrniti, je Francija pripravljena dovoliti Rusiji trgovski kredit do enega bilijona frankov (\$65,125,000).

Glede tega je prišlo do sporazuma 9. decembra v Moskvi med sovjetsko vlado in francoskim notranjim ministrom Albertom Marchandeau. Francija ne bo dala Rusiji nikakega posojila, temveč ji bo samo dovolila kredit za blago, katerega bo Rusija kupila v Franciji. Ta kredit bo tekel skozi tri leta in bo nosil 7 odstotkov obresti.

Poleg tega pa bo Rusija izvozila v Francijo vsako leto 350,000,000 sodov petroleja. V prvi vrsti se je Rusija obvezala, da bo v Franciji kupila za 100,000,000 frankov raznega materiala za aeroplane in bo morala pri trdki Citroen naročiti za 180,000,000 frankov avtomobilov.

Mnogo snega v Evropi.

London, Anglija, 28. jan. Po angleških otokih in skoro po celi Evropi so hudi viharji. Parobrodstvo trpi veliko škodo. Po celi Franciji so divjali hudi sneženi viharji. Mnogo snega je zapadlo po Balkanu promet je zelo oviran.

Po celi Indiji vlada hud mraz in zmrznilo je kakih 20 ljudi. V Bengalu prihajajo zverine do človeških bivališ in ogrožajo ljudi in domačo živino. Čreda 200 slonov je uničilo riževa polja.

PODERŽAJ JE BOLAN

Na krovu parnika President Polk, 28. januarja. — Bivši jugoslovanski stotnik Ivan Poderžaj, katerega je Avstrija izročila Združenim državam zaradi bigamije, ima morskbo lezen. Predno se ga je lotila bolezni, je Poderžaj pisal v svoji kabini pesmi. Parnik President Polk pride v New York jutri.

HAMILTON JE BIL UBIT

St. Paul, Minn., 27. jan. — Nek član Dillingerjeve roparske tolpe, ki se nahaja v zaporu, je povedal, da je bil Dillingerjev pribočnik John Hamilton, katerega zvezni detektivi že dolgo iščejo, v boju s policijo v St. Paulu smrtno ranjen. Tedaj je bil Hamilton naglo prepeljan v Chicago, kjer je še živel štiri dni. Pokopan je bil v nekem predmestju Chicago.

NEPOPOLNI ZEMLJEVIDI SO KRIVI ZADNJIH SPOPADOV

ZENEVA, Švica, 28. januarja. — Vsemu svetu je jasno, da stremljiva Japonska po nadvladi nad Daljnim iztokom, ker je pa kljub svoji žilavosti preslaba, da bi to dosegla, je začela iskati zaveznike. Značilno je, da išče zveze pri tisti sosedu, katero hoče nadvladati — pri Kitajski.

Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da so dospeli v Tokio na povabilo Japonske zastopniki kitajske nacionalistične vlade ter da so imeli več važnih posvetovanj z vodilnimi japonskimi državniki.

Pri tej priliki se je sklenilo, da bosta japonska in kitajska vlada skupno nastopili proti komunistom.

Kitajska bo z japonsko pomočjo dvignila skupno moč kitajskega naroda, vsled česar se bo na Kitajskem odprl trg za japonsko blago.

Neki ugledni japonski diplomat je rekel zastopniku "Associated Press", da Japonska ne namerava naseliti Mandžurije z Japonci že zaradi tega ne, ker bi Japonci ne prenesli tamkajšnjega podnebnja.

Geslo "Azija Azijatom" se na Daljnem iztoku vedno bolj velja: Da bo ta cilj dosežen, bosta že vsaj v gotovih ozirih delali Kitajska in Japonska roko v roki.

Tokio, Japonska, 28. jan. — Na vprašanje, čemu se vrše spopadi med mandžurskimi in mančukvanskimi obmejimi stražami, je odgovoril neki japonski vladni uradnik, da zato, ker so zemljividi dotičnega ozemlja nepopolni ter vojaštvo ne pozna natančno meje.

HEIMWEHR NI ZA HABSBURŽANE

Dunaj, Avstrija, 26. jan. — Razburjeni vsled govorice, da bo v Avstriji v kratkem obnovljena monarhija, so vladni krogi ponovno izjavili, da ne mislijo na to, da bi s tem, da bi poklicali kakega Habsburžana na prestol, hoteli kaliti mir med Avstrijo in njenimi sosedomi.

Tudi heimwehr je odločno zankal, da je poveljnik princ Ernst Ruediger von Starheimberg rekel, da je obnovev monarhije pod Habsburžani neizogibna in da bo pri tem heimwehr pomagal. Kot pravi vladna izjava, so vse govorice od kraja do konca zlagane.

V Leobnu je bil narodni socialista Maksimilian Halker že drugič obsojen na smrt. Prvo smrtno obsodbo je pred kratkim izreklo vojaško sodišče. Toda Halker je bil pomiloščen. Vsled drugega bombnega napada, katerega je Halker izvršil v juliju, je stal pred civilnim sodiščem in je bil zopet obsojen na smrt.

II. OBLETNICA NAZIJSKE VLADE

Nameravanje slavnosti bodo opuščene. — Nemčija bo razdeljena v province ne glede na sedanje meje.

Berlin, Nemčija, 28. jan. — Narodno-socialistični državni zbor bo slovesno v sredo obhajal drugo obletnico nazijske vlade. Pred enim tednom je vlada nameravala prirediti veliko slavlje, pa je to namero iz neznanega vzroka opustila. Ravno tako bo izostala vsaka proslava saarskega plebiscita.

Medtem pa notranji minister dr. Frick izdeluje načrt za razdelitev Nemčije v 20 province ne glede na dosedanje meje posameznih nemških držav. S to razdelitvijo hoče Hitler doseči centralno vlado čez celo deželo. Po razdelitvi odpadejo ministrstva posameznih držav in bo za vse province vodilo državne posle skupno ministrstvo v Berlinu. S tem odpadejo stroški za administracijo posameznih držav.

Prusija, ki je bila do sedaj največja nemška država in je imela nadvlado nad ostalimi državami, bo razdeljena v dve province, toda bo še vedno zavezana v državi prvo mesto. Za vsako provinco bo imenovan governor in dosedanjí pruski ministrski predsednik H. Wilhelm Goering bo postal governor Prusije in bo še vedno ostal prvi za Hitlerjem.

London, Anglija, 28. jan. — Neko poročilo iz Doorna na "Daily Mail" naznanja, da je hotel Viljemov kuhar pred nekaj dnevi umoriti svojega gospodarja. Kuhar, ki je bil skozi 15 let nepretrgoma v Viljemovi službi, je zadnje dni pričel kazati znake bolezni, katero si je najbrže nakopal v zakopih. Poslan je bil v neko bolnišnico v Nemčijo.

Varišava, Poljska, 28. jan. Pruski ministrski predsednik Hermann Wilhelm Goering se bo ob priliki sedanjega obiska na Poljskem dogovoril s poljsko vlado glede stališča Poljske o nemški oborožitvi. Poljska se bo najbrže z Nemčijo tudi dogovorila, da ne pristopita k vzhodno-evropski pogodbi.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and address of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in ... \$7.00
Na pol leta ... \$3.50
Na četrt leta ... \$1.80

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Dopisni brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče nameni, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

KAROL IN MAGDA

Srce romunskega kralja Karola gori za rdečelaso Magdo Lupescu. Zaradi nje se je sprl s svojo ženo in zaradi nje bi napravil kirove kaj.

Dokler sta se samo ljubimkala, je bilo že vsaj navidez vse dobro, ko se je pa začela podjetna Magda vmešavati tudi v politiko in državne posle, je začelo romunske politične voditelje resno skrbeti.

Največji nasprotnik Magde Lupescu je Juliu Maniu, voditelj romunske kmetske stranke.

Navzlic njegovim protestom je pa vedno opaziti Magdin francoski avtomobil na cesti med glavnim mestom in kraljevo privatno rezidenco v Sinaji.

Ni dolgo tega, ko je pripravil dr. Maniu dolg govor, v katerem je poudarjal, da je pomagal leta 1930 kralja Karolu zopet na prestol le pod pogojem, da bo madama Lupescu zavedno izginila iz njegovega življenja.

Kar počne Magda v privatnem življenju, — me ne briga, — je hotel reči. — Pod nobenim pogojem pa ne bomo trpeli, da bi se vmešavala v politične in državne zadeve. Pod nobenim pogojem ne bomo dovolili, da bi povzročila polom Romunske ženske idiomljivega značaja.

Te besede je imel pripravljene, izgovoril jih pa ni. Voditelj stranke so kancelirali govor. Cenzorji niso dovolili časopisju, da bi ga objavilo.

Toda ljudje so se vedno sušljali in šepetali in treba je bilo nekaj storiti.

Za kralja se je zavzel nekdanji njegov učitelj Nikolaj Jorga ter spravljal v romunskem senatu zadevo na dnevni red.

Tresel je svojo golo glavo in dolgo brado ter dokazoval, da je Karol kralj, poleg tega je pa tudi čovek.

Oni, ki ne greše, — je dokazoval, — običajno zato ne greše, ker ne morejo grešiti.

S tem je stvar že vsaj začasno uravnana.

CENZURA V JUGOSLAVIJI

Skoro vsak teden vidimo v starokrajskem časopisju primer cenzure, ki je pa cenzorji ne izvajajo tako kot so jo svoječasno v Avstriji.

V Avstriji je moral urednik prvi iztis lista predložiti vladnemu cenzorju, ki je križal nevšečne stavke in odstavke. Tako so se v listu pojavile bele lise, iz lis so pa preteče udarjale črne črke "Zaplenjeno!"

Tudi sedaj črta cenzor, kar mu ni dovoljeno, toda besede "Zaplenjeno!" se menda ne sme tiskati. Stavec enostavno zmaliči črke, da ima čitatelj vtis kot da so se v stroju pokvarile.

Za primer navajamo sledeče poročilo:

"Trboveljska organizacija jugoslovanskih emigrantov je danes poslala g. predsedniku kraljevske vlade Bogoljubu Jevtiču brzojavko naslednje vsebine:

— Emigranti iz Julijske Krajine v Trbovljah izrekamo zahvalo za Vaše delo in za ohranjanje časti našega naroda. Prosimo vas, da zastavite vse sile za olajšanje bednega položaja jugoslovanskih manjšin v Avstriji, in za veliko Jugoslavijo, za katero smo pripravljene vse žrtvovati.

Kaj je bilo povedano v zmaličenih vrstah?

Kompliment Mussoliniju? Najbrž ne. Kajti cenzor bi kompliment brez dvoma dovolil.

Skorogotovo je bila psovka na račun Mussolinijeve vlade.

Psovke na račun Jugoslavije so v Italiji dovoljene, dočim v Jugoslaviji ni dovoljeno Mussoliniju par gorkih povedati.

Dopisi.

Škofjaloka, Slovenija.

Že je nekaj časa minulo, ko sem vam zadnjič pisal, pa oprostite mi, ker jaz pišem le tedaj, kadar imam kaj posebnega.

Vreme smo letos imeli precej drugačno od lanskega. V začetku smo mislili, da bo še mnogo slabše, pa obrnilo se je v popolno zadovoljstvo tistih, ki se za zimo bolj pozno pripravljajo iz enega ali drugega vzroka. Danes imajo vsi drva, stelje in drugega dovolj. Mraza do zadnjega ni bilo nobenega, in kmečki otroci so še po novem letu bosi okrog hodili. Navsezadnje je pa vendar le padel dolgo pričakovani sneg in s njim se je tudi pričel mrz.

Ljudem seveda še marsikaj primanjkuje, predvsem pa cvetka. To je tistim, ki "ima-jo" in tistim, ki nimajo. Nam prvim so upanje dajali, da po 15. novembru se bo na boljše obrnilo za nas in bomo v stanu kaj več dobiti od hranilnice, ko bodo dolžniki netri princ-sli svoje obresti. Saj se pred zadnjim, ko sem bil tam in prosil za kaj več kot navadno, pa sem dobil odgovor: — Po 15. pridite, tedaj boste že kaj več dobili. — Odsel sem ter počakal prav do zadnjega. Glej ga spaka, dobil sem v celem 100 Din in bil se za 50 Din pri-krajsan, ki jih takrat nisem vzel. Vprašal sem kako to? — Ne moremo pomagati, niso več prinesli. Tako izgleda, da bo znanprej še slabše. Toliko časa nas bodo za nos vlekli, da nas bodo prepričali, da ničesar več ne dobimo in dolžniki bodo imeli, kar že tako imajo. Pa saj nekateri že na to dol-gove delajo, če morejo dobiti, in so mnogi že poleg zaščite to-liko zadovoljni kot so pod njo. Drugače bi bilo treba prijeti Izgleda, da so vsepovsod sami dolžniki in to največ taki, ki se jim bi ne bilo treba dolžiti in to še za vsote, katerih bi še baroni ne mogli porabiti. Pa kaj hočemo! Škoda našega denarja, ki smo si ga z drugačnim trudom pripravili, kot so ga ti zapravili.

Tovarne, o katerih sem lanko leto poročal, so v delu in tudi že zgrajene, posebno ona na Trati, kjer delavci že menda štrajkajo. Pri zaslužku se ni nikjer mnogo poznalo, ker delavcev je bilo tukaj dovolj od vseh strani in potem se je tudi plačala ravnala.

Mesto Škofjaloka tudi napreduje. Pošto so z glavnega trga preselili v nove lepše prostore doli pri Balantu. Kdaj pa bodo zgradili že dolgo pre-rokovani most z glavnega trga čez Soro tja do Balanta, pa še nihče ne ve. Potrebno bi bilo vsaj radi prometa. Ulice "Pod nunami" so za vse dru-go sposobne, samo za današnji moderni promet ne. Čudno, da se ne dogaja več nesreč. Saj je ulica, ali pravzaprav res "ga-

sa" komaj dva metra široka in z ljubim in drugim takim materialom obloženi vozovi in avtomobili s težavo pasirajo.

Pred dnevi se je ustrelila radi nesrečne ljubezni 34-letna Marija Gašperčičeva, ker njen 18-letni sočelj ni prišel k njej na obisk. Znano čevljarico Bata imamo tudi v Škofjiloki. Čez Ba-to se čevljarji prav jeze, ker jim z nizkimi cenami baje od-jeda kruh. Naj bo si že karkoli, ko bi Bata ne bilo, bi pri-nas in tudi drugod bilo še več bosih ljudi, ker nimajo s čim dragih čevljev kupiti. Pri nas je vse preveč obrtnikov in še vedno gledajo za naraščaj. Vse polno je izučenih čevljarjev, krojačev, mizarjev in dr., in še vedno gledajo za vajenci radi gotovih vzrokov, obenem pa tudi starši odvajajo odrasle o-troke za to ali ono rokodel-stvo, brez upanja na kako bo-dočnost, samo da jih kdo dru-gi hrani mesto njih. In tako se mnogi izučijo in oprimejo obrti. Le žal, da jih je preveč in ni kruha za vse. Nekdaj ko so še bila vrata odprta v svet so ti-sti, ki so se učili kakega roko-delstva komaj čakali, da so jo popihali v Ameriko ali vsaj v "Lojbu".

Pri nas kot drugod imajo sila opraviti z šušmarstvom, to je s tistimi, ki brez "patentov" opravljajo dela, ki spadajo pod obrt. Če se sosedov svinjak podre in pride sosed po te, da mu ga greš v naglici nazaj zmašiti, si v nevarnosti, da te pooblaščen tesar ali mizar ne prime in tudi sosed, ker te je najel, četudi delo izvršiš brez-plačno.

Pozdrav vsem našim Loča-nom in drugim rojakom, vsem pa želim srečno novo leto. U-pravi hvala za redno pošilja-nje lista, katerega najbolj lju-bim, posebno pa Petrovo ko-lono, v kateri nam je tako le-po povedal svoje mnenje o dolžnikih in to še od tam. Kaj bi šele rekel Peter o naših po-štenjakih?

Torej pozdravljeni vsi!

J. P.

New York City, N. Y.

Igra "Križarska vojna", ki jo je zadnjo nedeljo priredilo v slovenski dvorani na Osmi slovensko prosvetno društvo "Bled", je ena najbolj zabav-nih, kar smo jih videli zadnja leta. Prav zares ni dosti manj-kalo, da niso ljudje od smeha popokali.

Snov je srečno izbrana, dia-logi jedrati, presenečenje sle-di presenečenju in najbolj ne-vrjetne kombinacije se pojav-ljajo pred gledalčevimi očmi. Najbolj smešno in zabavno pri vsem tem je pa, da nobeni ose-bi ni določeno igrati komedi-je, pa so vloge take, da jo mo-rajo vsi nehoti in nevede igrati.

Igra razodeva resnico, ki so

jo skušali že nešteti utajiti, pa je nihče utajiti ne more — da najbolj zagrizenega nasproti-ka žensk nazadnje le ženska navlada. Naj bo odpor še tako velik in močan, ženskemu ča-ru podleže prej ali slej. Vse samozatajevanje nič ne poma-ga, vsi lepi in dobri sklepi se razblinijo v nič, tako imeno-vani močni spol slednjič pod-leže, ženska pa triumfira, pa na ta svoj triumf ni prav nič ponosna, ker jo navdajata za-vest in zadovoljstvo, da je do-segla cilj svojega hrepenenja.

Igralci so se tako izvežbali, da že vsaj nekaterim ne manj-ka dosti popolnosti.

Gledalec se mora čuditi tu-kaj rojenim slovenskim dekle-tom, kako lepo izgovarjajo na-šo besedo, kako neprisiljene so v kretnjah ter kako ljubke in domače so.

Najbolj me je presenetil od-govor na vprašanje: — Kje je režiser? Kdo je režiral? Kar malo v zadregi so bili in so slednjič priznali, da so se u-čili in igrali brez režiserja in da so dobili šele pred štirinaj-stimi dnevi vsak svojo vlogo v roke. Sufflral je Ivan Ručič-gaj, ki se od običajnih "sufler-jev" popolnoma razlikuje. Še-petati oziroma govoriti zna namreč tako, da ga slišijo sa-mo igralci, v dvorani pa nih-če. To je zmožnost, ki je le red-kodko premore.

Kdo je bil najboljši, je tež-ko reči, ker so bili vsi dobri. Nabolje sta bila maskirana Tončka Juvanova in Cene Ov-ca, katerega je na odru pred vsem občinstvom njegov sin Vinko Ovca javno in seveda po krivici obdolžil, da je oče njegovega rdečelasega sinčka.

Da, tako je bilo. Če ne razu-mete, je vaša stvar, pa bi bili prišli pogledat. Po mojem mnenju je bil ta prizor naj-boljši.

Ko je padlo zagrinjalo po zadnjem dejanju in ko je dalo občinstvo igralcem s silnim ploskom in nazdravljanjem zaslužno priznanje, je bilo sli-šati splošno poizvedovanje: — Kdaj bo prihodnja igra? Kaj takega se pa res izplača pogle-dati.

Petje pred igro je bilo do-bro, istotako kino slike iz Domžal in okolice, ki pa mene kot tujca seveda niso mogle ta-ko zanimati kot so zanimale domžalske domačine.

Po igri pa ples. Godba do-bra, prigrizek izborn, pijača A-1.

Hvala Bogu, da bo letos pre-cej dolg predpust in da ima "Bled" na programu še več takih večerov kot je bil nedelj-ski.

Poročevalec.

Varočite se na "GLAS NARODA", največji slovenski časnik v Združenih državah.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM
NAKRATKO A DOPISNICI
SPOROČE SLOVENSKE NOVI-
CE IZ NASELBINE.

— V Burgettstown, Pa. je po kratki in mučni bolezni pre-minul rojak Avgust Lavrine v starosti 37 let. Zapušča očeta in mater, brata, dve sestri, že-no s 3 otroki in več sorodni-kov.

— Poznani slovenski inženir Louis L. Drašler, ki je bil zad-nje dve leti uslužben pri drž. oddelku za ceste, je bil pred nekaj dnevi imenovan za divi-zijskega inženirja Cuyahoga okraja.

— John Turk je pred krat-kim v Milwaukee povozil 41. letnega dosluženega vojaka Harry Constantina, ki je v četrtek umrl, toda oblasti so Turka oprostile vsake krivde. Raztelesenje je namreč dognalo, da Constantine ni umrl za poškodbami, dobljenimi v ne-sreči, temveč je podlegel neki stari notranji bolezni, za ka-tero je bil že 14-krat operiran.

— V sredo zjutraj je v go-stilni Charles Ernsta v Mil-lwaukee izbruhnil ogenj, ki je napravil za \$400 škodo, pred-no se ga je pogasil. Ogenj je nastal vsled preveč zakurjene-ga forneza, nakar se je vnela notranja stena in zgorela je tudi ledenica.

— Zadata od kapi je v Mil-waukee, v četrtek nanaglomala umrla Mary Remie, soproga poznane gostilničarja, stara komaj 38 let. Čez dan je bila še vesela in dozdnevno pri naj-boljšem zdravju, ko pa je ob poldeveti uri zvečer stregla gostom za baro, je nenadoma vzkliznila, "Jezus, moje ro-ke!" in omahnila. Odnegli so jo v stanovanje, kjer so ji štir-je zdravniki, ki so slučajno kegljali, skušali rešiti življe-nje, a zaman — ob 1. uri pono-či je izdihnila. Poljojna je bila iz ljubnega v Savinski dolini ter je prišla v Ameriko leta 1912. Poleg soproga Mar-tina zapušča 20-letnega sina in 16-letno hčerko. V Milwaukee zapušča tudi tri sestre, v sta-rem kraju pa mater, dve se-stri in štiri brate.

— Zadnje dni je v bolnišnici v Medfordu, Wis. umrl John Jerman, star 79 let in doma iz Pake pri Črnomlju v Beli Kra-jini. V Ameriki je bil 52 let in brez malega polovico tega ča-sa je živel v Calumetu, Mich., kjer je prva leta rudaril in kasneje farmaril, drugo polo-vico pa na farmi v tukajšnji bližini. Podlegel je mrtvoudi. Tu zapušča staro ženo Marijo Jerman, v Chicagu sina in tri hčere, v Evelthu, Minn. pa dve hčeri in poleg tega celo vrsto vnukov in vnukinj ter mnogo sorodnikov v Calumetu.

Peter Zgaga

TISKOVNE NAPAKE.

Menda ne bo nikdar dogna-no, kdo pravzaprav povzroči, da so v listu tiskovne napake.

Urednik pravi, da jih stave-ci, staveci pa seveda zvrčajo krivdo na urednika, češ, čemu pa bolj natančno ne čita prvih odtisov in čemu ne popravi, kar je tiskarski stroj zakrivil.

Stavec sploh ni nikdar kriv. Če je z njegove strani kaj na-robe, enostavno zvrže krivdo na tiskarski stroj, kakor B. R. Hauptmann na Fischu.

Stroj, dasi je čudo moder-ne tehnike, se pa ne more za-govarjati.

Vsled tega je najbolje in edi-no priporočljivo, da urednik vzame vso krivdo nase in vso odgovornost za tiskovne na-pake.

Stvar je namreč taka, da se pri iskanju tiskovnih napak največ te nadloge preze in da začno bosti v oči šele takrat, ko je prepozno, to se pravi, ko je list že dotiskan.

Takrat začno stopati napa-ke na dan v splošno ogorče-nje čitateljev in žalost ured-nika, ki bi rad pomagal in po-pravil, pa je že prepozno.

Toda pomisliti je treba, da je dnevna izdaja le en dan veljavna, in se današnje napake jutri skorajgotovo ne bodo ob-novile.

Napaki bi se vsak rad izog-nil — tako staveci kot uredni-ki — toda v vzajemnem delu in prizadevanju že tako sko-manidrajo, da ni brez napak o-ziroma kozlov, kot se pravi na-pakam podomače.

Nekaj napak urednik prezre, nekaj jih povzroči stavec, ki ga najbolj polomi, ko misli, da se bo najbolj postavil.

Nekateri čitatelji se nad na-pakami zgražajo.

Se celo tako so podjetni, da jo debelo podčrtajo, in jo poš-ljejo uredništvu s primernim kometarjem.

Komentarji so različni. Vprašanje: — Ali ste slepi ali kaj? — je še najbolj poniž-no.

Huje je, če kdo uredniku za-beli pod nos: — Se pozna, da je predpust in da je bila več-raj nedelja.

Ali pa: — Pusti babe, Zga-ga, in bolj merčaj!

Taki in slični pokloni kar dežujejo, če staven slučajno črka pravilno ne pade, in ured-nik v naglici prezre, da mu ni padla pravilno.

So pa še druge napake bolj resne narave, ki se pa tudi na-menoma ne zgode.

Naprimen če urednik v raz-tresenosti zapiše pod poročno naznanilo: — Novoporočence-ma izrekamo svoje iskreno so-žalje.

Zgodil se je že, tudi slučaj, da so se v smrtno naznanilo vtihotapile besede: — Pokoj-nik zapušča globoko vzrado-šeno vdovo itd.

V svoji nadvajsetletni praksi se najbolj živo spomi-njam slučaja, ko bi kmalu po-stala nedolžna črka "i" uso-depolna.

V listu je bilo vabilo, naj se rojaki polnoštevilno udeleže veselice, ki jo bo priredilo to-into društvo v neki pennsyl-vanski naselbini.

Vabilo je bil plačan oglas, stavljen s precej debelimi čr-kami.

Vabilo se je zaključilo s po-zivom "Pridite vsi!"

Menda smo natiskali že tri ali štiri tisoč iztisov, ko je ne-kdo slučajno opazil, da je po-stavil krivdi ali po uredni-kovi malomarnosti s pozivom "Pridite vsi" nekaj narobe.

Trije "i" bi morali biti v njem, pa sta bila samo dva.

Vse, kar je bilo že natisnje-nega, je bilo treba uničiti, do-stojno popraviti in znova za-četi.

NAJVEČJE RUSKO LETALO

"Maksim Gorki" je bilo napravljeno v Sovjetski uniji ter je delo ruskih delavcev in inženirjev. Letalo bodo rabili v prosvetne svrhe. V njem je tiskarna, knjižnica in aparat za kasanje filmov.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zaneslji-vo po dnevnem kurzu.

↑ JUGOSLAVIJO	↓ ITALIJO
Za \$ 2.75 Din. 100	Za \$ 9.35 Lir 100
\$ 5.25 Din. 200	\$18.25 Lir 200
\$ 7.50 Din. 300	\$44.60 Lir 500
\$12. Din. 500	\$88.20 Lir 1000
\$23.25 Din. 1000	\$176. Lir 2000
\$47.50 Din. 2000	\$352. Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBAM GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodi v dinarjih ali lihah dovoljvemo se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.	mesecati podati \$ 5.75
\$10.	\$10.85
\$15.	\$16.
\$20.	\$21.
\$40.	\$41.25
\$50.	\$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ANTON P. ČEHOV:

POVEST PRVEGA VRTNARJA

V oranžnem cvetličnjaku grofov N. je bila razprodaja cvetlic. Kupec ni bilo veliko: jaz, moj sosed-posetnik in mlad lesni trgovec. Ko so delavci nosili ven naše prelepe stvari in jih nakladali na vozove, smo sedeli pred vhodom v cvetličnjak in se pogovarjali o tem in onem. Toplega aprilskega jutra sedeti takole na vrtu, poslušati žvrgolenje ptic in gledati, kako miluje sonce na svobodo prineseno cvetje, je nenavadno prijetno.

Vkladanje cvetlic je nadziral sam vrtnar, Mihajl Karlovič, častljiv starec s polnim, obritim licem, v krznenu telovniku, brez suknje. Ves čas je molčal, vendar je poslušal naš razgovor in čakal, bomo li povedali kaj novega. Bil je to pameten, zelo dober človek, ki so ga imeli vsi v čisti. Ljudje so ga, Bog vedi zakaj, imeli za Nemca, čeprav je bil po očetu Šved, po materi pa Rus in je hodil v pravoslavno cerkev. Umel je ruski, švedski in nemški, mnogo je bral v teh jezikih, in nisi mu mogel napraviti večjega veselja, kot če si mu prinesel kakšno novo knjižico ali pa se pogovoril z njim na primer, o Ibsenu.

Držale so se ga res tudi nekatere slabosti, a le nedolžne: tako se je nazival za prvega vrtnarja, čeprav drugih ni bilo, izraz njegovega obraza je bil neobičajno važen in ponosen; ugovorov ni trpel in imel je rad, da so ga poslušali resno in z zanimanjem.

"Tistole fante, pogledjte, je reverjeten lopov," je dejal moj sosed in pokazal na delavca s temnim, ciganskim obrazom, ki se je pripeljal mimo na sodu za vodo. "Prejšnji teden so ga sodili v mestu radi razbojništva, pa so ga oprostili. Spoznali so ga za duševno bolnega, ampak, le pogledjte ga v lice, zdrav je, kot le kaj. Zadnje čase v Rusiji kar preveč pogosto oprostajo zločince in pojasnjujejo vse z bolezenskim stanjem in razdraženjem, ko vendar iz teh oprostilnih sodb, iz te očitno prevleke popustljivosti ne more priti nič dobrega. To kvari uravnost

ljudstva, čuvstvo pravičnosti bo povsem otopelo, zdaj ko se je že navadilo gledati greh brez kazni, in, veste kaj, za naš čas bi smelo lahko rekel z besedami Shakespearea: 'v naš zli, razvratni vek je še dobrota dolžna prositi greh za odpustanje'."

"To bo res, prav res," je pritrdil trgovec. "Zato, ker sodišča ne kaznujejo, je umorov in požigov zmeraj več. Kar vprašajte kmete!"

Vrtnar Mihajl Karlovič se je obrnil k nam in dejal: "Kar se mene tiče, gospodje, jaz zmeraj z veseljem gledam na oprostilne sodbe. Jaz se ne bojim za pravost in pravičnost, kadar reko 'nedolžen', ampak nasprotno, zadovoljstvo čutim. Celotno kar mi vest pravi, da so porotniki pogrešili, ko so oprostili prestopnika, še takrat sem vesel. Sami sodite, gospodje: če sodniki in porotniki več verjamejo človeku ko dokazom, stvarnim dokazom, in pričam, ali ni ta vera v človeku več vredna, ko vsaka ničemer pravičnost? Ta vera je dosegljiva le tistim nemnogim, ki razumejo in čutijo Krista."

"Dobra misel," sem dejal.

"Pa ni nova misel. Spominjam se, da sem nekoč, dolgo bo že tega, slišal celo legendo na to temo. Zelo lepa legenda," je rekel vrtnar in se nasmešnil. "Pravila mi jo je moja pokojna babica, mati mojega očeta, imenitna starica. Pravila mi jo je po švedsko, a po rusko se ne sliši tako lepo, tako klasično."

A mi smo ga prosili, naj jo pove in naj se ne jezi na surovost ruskega jezika. On, zelo zadovoljen, si je počasi prižgal pipico, se srdito ozrl po delavcih in začel:

"V nekem malem mestecu se je naselil sam zase prileten, nelep človek, po imenu Thomson ali Wilson; — pa to je vseeno. Za ime tu ne gre. Delo je opravljal plemenito: ljudi je zdravil. Bil je vselej resen in nepriljuden, in govoril je le, kadar je to zahteval njegov posel. K nikomur ni hodil v goste, z nikomer ni razširil svo-

jega poznanstva dalje, kot do tihega poklona; in živel je skromno kot puščavnik. Vse to pa zavoljo tega, ker je bil učenjak in tiste čase učenjaki niso bili podobni navadnim ljudem. Preždeli so dneve in noči v premišljevanju, v čitanju knjig in zdravljenju bolezni, na vse ostalo pa so gledali kot na prazne marnje in niso imeli časa govoriti odvečnih besedi. Meščanje so to prav dobro razumeli in se trudili, da ga ne bi mučili s svojimi poseti in praznim besedičenjem. Bili so neznanstvo veseli, da jim je Bog slednjič poslal človeka, ki ume lečiti bolezni, in ponosni, da živi v njihovem mestu tak izreden človek.

"On zna vse," so pravili o njem.

Pa to je bilo premalo. Treba bi bilo še pristaviti: "On ljubi vse!" V prsih tega učenega človeka je gorelo prečudno, angelsko srce. Naj bo že, kakor hoče, glejte, prebivalci mesta so bili zanj tuji ljudje, ne sorodniki, vendar jih je ljubil kot otroke, in kadar je šlo zanje, se ni bal niti za življenje. Sam je imel jetiko, pokaljeval je, a kadar so ga klicali k bolniku, je pozabljal na svojo bolezen, ni se brigal zase in sopihaje se je vzpenjal na gore, pa naj bi bile še tako visoke. Ni mu bilo namari potu in mraza, preziral je glad in žejo. Denarja ni jemal, in čudno, kadar mu je umrl bolnik, je šel skupaj s sorodniki za krsto in plakal.

In kmalu je postal mestu tako potreben, da so se ljudje čudili, kako so mogli prej živeti brez tega človeka. Njihovo priznanje ni poznalo meja. Odrasli in otroci, dobri in hudobni, pošteni in goljufi — z eno besedo, vsi so ga spoštovali in ga znali ceniti. V mestecu in daleč naokrog ni bilo človeka, ki bi se predznil, da bi mu storil kaj neprijetnega, kaj še, ampak celo ne, da bi pomislil na kaj takega. Kadar je šel zdoma, ni nikoli zapiral vrat in oken za seboj, v trdni veri, da ni na svetu tatu, ki bi mu hotel storiti kaj zalega, čisto se mu je zgodilo, da je moral zdravnik hoditi na dolga potovanja preko gozdov in gora, kjer so se v trumah klatili sestradani potepuhi, vendar se je čutil popolnoma varnega. Ko se je nekoč ponoči vračal od bolnika, so ga v gozdu napadli razbojniki. Ko so ga spoznali, so se mu spoštljivo odkrili in ga vprašali, je-li lačen. Ko je dejal, da je sit, so ga odeli v tople kožuh in ga spremili do samega mesta, srečni, da jim je usoda poslala priliko, da se vsaj s tem pokažejo hvaležne velikodušnemu človeku. In, razumljivo, babica je pripovedovala dalje, da so ga celo konji, goveda in psi poznali, in, srečevaje ga, kazali veselje.

In tega človeka, ki se je kot se je vsem zdelo, s svojo svetostjo ogradil pred vsem zlom, ki so mu želeli dobro razbojniki in blazneži, so nekega prekrasnega jutra našli ubitega. Okrvavljen, z razbito črepijo je ležal v prepadu in blede lice, kot da bi se čudilo. Da, ne groza, ampak začudenje mu je spreletelo obraz, ko je zagledal pred seboj morilca. Misli se sedaj bolest, ki je prevzela prebivalce mesta in okolice! Vsi so se v obupu, ne verujoč svojim očem, spraševali: Kdo bi mogel ubiti tega človeka? Sodniki, ki so vodili preiskavo in ogledovali zdravnikovo truplo, so ugotovili: "Tu imamo vse znake umora, a ker ni na svetu človeka, ki bi mogel ubiti našega zdravnika, to ne bo umor, in skupnost znakov je le gola slučajnost. Treba je postaviti, da je zdravnik v temi sam padel v brezno in se pobil do smrti."

Tega mnenja je bilo tudi vse mesto. Zdravnika so pokopali in nihče se ni več govoril o nasilni smrti. Da bi živel na svetu človek, v katerem bi se skrivalo toliko nizkosti in podlosti, da bi ubil zdravnika, se je zdelo vsem nemogoče. Saj ima tudi zlobnost svoje meje. Ni li tako?

Ali nenadoma, pomislite, slučaj izda morilec. Opazili so, kako je neki lopov, ki je že mnogokrat stal pred sodniki, znan radi svojega razvratnega življenja, v beznici zapil zdravnikovo tobacnico in uro. Ko so ga začeli spraševati, se je zmedel in povedal neko očitno laž. Izvedli so na njegovem domu preiskavo in našli v postelji srajco z okrvavljenimi rokavi in v zlato okovano zdravniško lanceto. Kakšnih dokazov je bilo še treba? Zločinca so vrgli v ječo. Meščani so se zgražali, vendar so govorili:

"Neverjetno! To ni mogoče! Dobro glejte, da se ne zmotite, saj se pripeti, da dokazi govorijo neresnico!"

Na razpravi je morilec uporno zanikal vsako krivdo. Vse je govorilo zoper njega in uveriti se o njegovi krivdi, je bilo prav tako lahko, kot o tem, da je tale zemlja črna; sodniki pa kot da bi bili ob pamet: po desetkrat so pregledovali vsako dokazilo, nejeverno so poslušali priče, zardevali, pili vodo... Začeli so zgodaj jutraj, končali pa pozno zvečer.

"Obtoženec!" se je obrnil glavni sodnik na morilca. "Sodišče te je spoznalo krivega u-

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vse naše dolgoletne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, budiš prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavlani naj ne odlašajo do začnjenega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in sanotavljanje vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

mora zdravnika in te obsodilo na — — —"

Glavni sodnik je hotel reči: "na smrt", a list, kjer je bila napisana obsodba, je spustil iz rok, mrzel pot si je otrl in zakričal:

"Ne! Bog naj me kaznuje, če krivo sodim, a prisegam vam, da ni kriv! Jaz ne dopuščam misli, da bi se mogel najti človek, ki bi se upal ubiti našega tovariša zdravnika! Človek ne more pasti tako globoko!"

"Da, ni takega človeka," so pritrdili ostali sodniki!

"Ne!" je kričalo ljudstvo.

"Spustite ga!"

Morilec so spustili in živa duša ni črhnila čez sodnike radi krivčnosti. "In Bog," je pravila babica, "je za tako vero v človeku odpustil grehe vsem prebivalcem mesta. Zakaj, vesel je, če verjeto, da mu je človek podoben in enak, in žalosten, če sodijo, pozablja na človeško dostojanstvo, o ljudeh hujše kot o psih. Naj je oprostila sodba prinesla prebivalcem mesta sramoto, presedite sami, kakšen blagodejen vpliv je zato imela nanje ta vera v človeka, ki nikoli ne ostane mrtva, saj vzgaja v nas plemenita čustva in vselej zbujajo ljubezen in spoštovanje do vsakega človeka. Vsakega! In to je važno."

Prevel H. J.

POMEMBNE KUPČIJE

Angleški starinarji so zadovoljni. Staro zarjavelo železo, tako zvani "odpadki", se je nepričakovano podražilo. Ena tona železa, ki je šele pred kratkim stala v Londonu samo 10 šilingov, je zdaj poskočila do 50 šilingov. Vzroki tega pojava so "velika celinska naročila".

Železo gre na Nemško. Nihče ne dvomi, da bo porabljeno za izdelovanje streliva. Tudi nikelj je poskočil v ceni. Kanada, ki je glavna dobaviteljica, mora zaposliti vedno več rudarjev, ker so oglašajo vedno več kupcev iz Evrope. Sicer se pošilja nikelj v različne dežele. A zopet je znano, da gre skozi Skandinavijo in Holandsko pred vsem na Nemško. Nizozemska, ki zalaga z nikljem livarne na Vestfalskem, je lani prodala Nemčiji dvakrat več brezprimesnega in šestkrat več oksidirane niklja v primeri s predlanskim letom. Nikelj je potreben za izstrelke.

DVE ČLOVEŠKI TRUPLI NA DREVESU

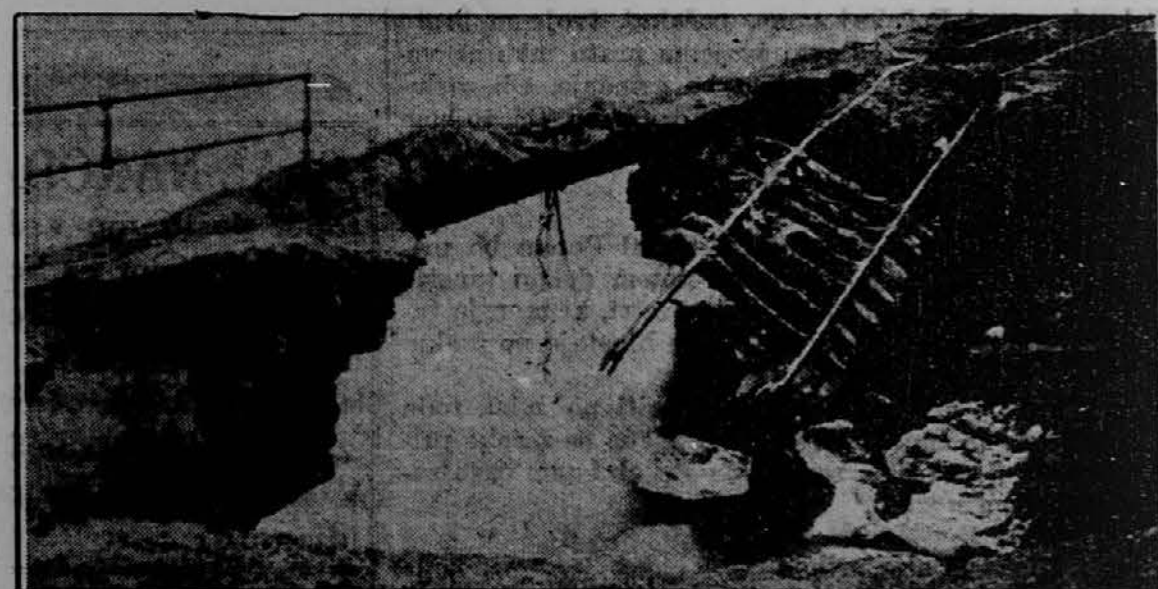
V Kraljevcu se je primerila te dni ponoči nenavadna avtomobilska nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi, moškega in žensko. Kakor je ugotovila preiskava, je v pozni noči uri drevil skozi neki drevo-red osebni avtomobil, ki se je iz neznanega vzroka prekmulil ter na koncu zavozil v mogočno drevesno deblo. Zjutraj po dogodku so našli ljudje vozilo v aleji. Motor je še tekel. Začeli so komentirati dogodek in so že prišli do sklepa, da so potniki, ki so se vozili v avtomobilom, srečno ušli smrti in gotovo peš odkorakali naprej. Tedajci pa si je neki stražnik še enkrat ogledal prizorišče katastrofe. Nikjer ni bilo sledu o ljudeh. Po dolgem opazovanju pa je mož ugotovil, da kaplja kri z drevesa, pod katerim je obležalo pokvarjeno vozilo. Šli so po žaromete in posvetili v drevesno krošnjo. V splošno grozo so morali konstatirati, da visita tam gori med vejami človeški trupli moškega in ženske, ki ju je sunek avtomobila vrgel visoko v zrak. Oba mrliča sta bila strašno razmesarjena, znak, da sta zletela med nesrečo iz vozila ter obvisela med drevesnimi vejami.

Natančen pregled dokumentov, ki sta jih imela poškodovanca pri sebi, je pokazal, da gre za nekega 40-letnega zdravnika iz Kraljevca in njegovo 27 letno nevesto. Peljala sta se proti domu z neke zabave. Zdravniku se je med vožnjo izvil krmilo iz rok in nastala je katastrofa, ki sta jo mož in njegova zaročenka plačala z življenjem.

VOLKOVI V RUMUNJI

V Rumuniji imajo zadnje dni hude snežne zamete, ki so mestoma popolnoma ustavili promet. Vlaki vozijo z velikimi zamudami. Iz posameznih krajev poročajo tudi o krdelih volkov, ki napadajo voznike na cestah. Tako se je primerilo v Bistrici, da je vdril v vas čreda volkov, ki je štela 40 repov. Zverji so bile tako sestradane, da se jih vaški prebivalci niso upali napasti. Umaknili so se pred njimi v hiše, volkovi pa so vdirali v hleve in klali ter trgali domačo živino. Neko desetletno deklico, ki je tačas tekla iz neke hiše proti drugi, so volkovi napadli ter jo raztrgali in požrli pred očmi prestrašenih vaščanov. Neki kmet je bil tedaj na poti. Vračal se je s sanmi proti domu. Videč, da so volkovi gospodarji položaja, pa je ostavil sani in konja ter splezal na drevo. Naslednje jutro so našli kmetje od konja samo še kosti, kmet pa je ležal mrtev pod drevesom.

POSLEDICA MRAZA

Po severnih in srednjepozadnih državah je zavladal strahovit mraz. Na sliki vidite prizor iz okolice Davenport, Iowa, kjer je velik pritisk ledu razdril železniški tir.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

ZA LETO 1935

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Cena

DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO

\$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

415 WEST 19th STREET

SAMOSTANSKI LOVEC

(ROMAN IZ 14. STOLETJA)

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

VELIKO NASPROTJE

V ozadju so velika poslopja Loop okraja v Chicagu, v ospredju je pa naselje nezaposlenih, ki v siromašnih kolibah iščejo zaščite proti mrazu.

13

V tak stol se zlekne gospod Šluteman in sklence roke ter razprostre noge.

— Torej! Kaj prinašaš?

Gitli se mu boječe približa, sname pokrov s košarice ter jo drži pred oskrbnikom.

Gospod Šluteman pogleda vanjo ter obrača oči, da mu je bilo mogoče videti dvakrat belo. V košarici je pričakoval najmanj tucat svežih jajc ali pa kepo surovega masla.

— Neumnost! — zarohni na Gitli, da se prestrašena strese in izpusti košarico iz roke.

— Kaj pa je to? Ali si naj to travo zatakneš za klobuk?

Gitline oči se porose in s tihim, komaj slišnim glasom pravi:

— Jutri je Veliki petek!

— To vem. Ali mogoče kdo misli, da ne znam koledarja?

— In to so sneženke. Sama sem jih nabrala gori v gorah in prinesla sem jih za božji grob.

Gospod Šluteman nekoliko ohladi svojo razjarjenost.

— Tako? Tako? To je krščansko! — godrnja. — Postavi košarico na mizo! Poslal jih bom fratrju cerkovniku. Tako! Sedaj pa hvala in z Bogom!

Z roko namigne proti vratom; Gitli pa se ne gane; njen obraz je vsled strahu blede kot zid in s prosečim pogledom išče oči gospoda Šlutemana.

Oskrbnik je začuden; glavo obrne na stran ter stopi k dekletu s tako pretečimi očmi, da se Gitli nekaj korakov prestrašena umakne.

— Ali bi še kaj rada? Hoho! Že vidim! To je tedaj krščanska pobožnost! Hej! Ta trava je bila samo pretveza, da si mogla priti.

— Ne, ne, gospod oskrbnik! — jeclja Gitli s pojemajočim glasom.

— Nič tajiti! — mu pride kot udarec s polenom skozi namršene brke. — Kaj hočeš? Torej? Bo kaj ali ne?

Gitli ga pogleda s boječimi očmi. Hoče govoriti, toda predno je spravila prvo besedo skozi ustnice, ji pridejo solze in jokaje si z rokami zakrije obraz.

— Seveda! Seveda! Sedaj boš še tulila! — Gospod Šluteman hodi z velikimi koraki po sobi ter dvigne roke proti nebu. — Gospod Bog, babnice si ustvaril v svoji jezi! Tuliti! Tako tuliti! Tako delajo vse! Vse! Vse! — Ali je mogoče molče dejal: samo gospa Cecilija ne? Z razkoračenimi nogami se postavi pred Gitli ter roke vpre v boke. — Torej? Ali si se že zjokala? Ali bom kmalu slišal, kaj hočeš?

— Oh, gospod oskrbnik, — ji pride med jokom in ihtenjem na dan, — moj brat ne more plačati stanovanja.

— No, tukaj imamo! — Glasno pade roka gospoda Šlutemana na mizo. — Brat noče plačati, sestra pa se ponasa okrog in nakinčana kot grajska gospodična!

Gitli plaho pogleda svojo postavo, s tresočo roko zmečka šopek trobentic in jeclja med solzami:

— Ne, ne, gospod oskrbnik! Jaz sem le revna stvarica.

Samo pogledajte čevlje; sama sem jih sešila! In krilo že nosim štiri leta in jopič mi je podarila sosedica, ker ga je Cenca prebrstila. To platno pa sem sama oprala.

Oči gospoda Šlutemana prično sumljivo mežikati. To pa ni prav nič vplivalo na njegov silni glas.

— Seveda! In si pri tem zopet potratila funt mila.

— Ne ne, gospod oskrbnik, na solcu sem pobelila.

— Tako-o-o-o! Seveda! Ljubo solnce mora tudi služiti za babjo nečimurnost; In jaz, oskrbnik, se moram pečati s tako neumnimi stvarmi. Zakaj pa tvoj brat ni sam prišel? Zakaj noče plačati?

— Oh, gospod oskrbnik, brat je od zgodnjega jutra pa do noči v delavnici. In rad bi plačal, če bi le mogel. Toda ima bolnega otroka in njegova žena je oslabela, ko je prišla zima. Trikrat na teden mora svakinja jesti meso in pred kratkim smo morali kupiti vino, ker je bila tako zelo slaba.

— Tako? Tako? — godrnja gospod Šluteman. — Zakaj pa nikdo ne pride k meni in me prosi za ubožno izpričevalo? In zakaj ne greste k patru za reveže in prosite za meso in vino in preko juho? Samostan vendar ima in samostan da. Prešmentano vendar! Zakaj pa ne?

— Oh, gospod oskrbnik! — Solza za solzo polzi čez Gitli na lica. — Saj bi rada storila. Saj bi vse storila za svakinjo in ljubo nečakinjo. Toda brat tega ne trpi. Vedno pravi, da je človek, ki zna delati in zaslužiti. In vojak je bil tudi enkrat. Trpeti ne more, da bi se postavila med prosjake. In ne more slišati, ako bi nas kdo zmerjal s stradalci in reveži.

— Tako? Tako? Seveda! Potreba in pomanjkanje sprejaj in zadej! Pa ponosen! Samo ponosen! In nos visoko gori v veter! Tako je prav! Počakaj samo, počakaj, tvojemu bratu bom že pregnal to ošabnost! Povej svojemu bratu: ako na velikonočni ponedeljek ne plača, potem bo grmenje. Ob zaslužek ga bom pripravil in ga bom dal komu drugemu. Da, to bom naredil! Bog naj me kaznuje!

Gitli prebledi in kolena se ji šibe.

Gospod Šluteman razsaja dalje:

— Še tega manjka! Ne plačati! Seveda! Potem bo prišel eden za drugim, najprej najemniki, potem dolžni kmetje in nato še kupeji soli. In pobožni patri in fratri, ki morajo tukaj živeti, si naj z vrvjo zadrignejo vrat in hlatajo po zraku. Oho!

Gospod Šluteman je hotel s pestjo udariti po mizi, toda sredi zamaha obstane; tudi Gitli se prestraši in se z roko prime za vrat, kot bi ji pohajala sapa. Oba sta ob istem času zapazila, da nista sama v sobi.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Slovenije.

Bratovska tragedija.

Kar smo že svoječasno poročali, so imeli dne 11. oktobra 1934 v ugledni rodbini posestnika Jakoba Jernejca v Stožicah pri Ljubljani črn dan. Domači sin 30-letni Lojze je med delom v prepiru zabodel lastnega brata Franceta z nožem tako močno v prsa, da je poškodovanece kmalu izdihnil. Lojze je živel že dalj časa v kregu in prepiru z vsemi domačimi. Dne 11. oktobra popoldne se je zopet pretekal, ko so na dvorišču obrezovali korenje. Sestra je vrgla med prekanjem korenček proti Lojzetu. Ta se je toliko razburil, da je hotel skočiti vanjo, kar pa je preprečil brat France, tako da je stopil med oba. Takoj za tem je hotel France Lojzeta še bolj odgnati in je skočil par korakov za njim. Med odmiikanjem pa se je Lojze nenadoma obrnil ter zabodel Franceta z nožem, ki ga je imel še od obrezovanja korenja. Poškodovani je padel, spregovoril še nekaj besed in umrl. Izkrvavel je iz dveh žil-odvodnic. Zdravnik ni mogel ničesar pomagati, ker je bila rana absolutno smrtna. Lojze je bil naslednjega jutra aretiran in po zaslišanju izročen v zapore okrožnega sodišča v Ljubljani. Pred orožniki se je Jernejčev Lojze zagovarjal, da ni imel namena usmrtiti brata; zabodel ga je nevede, ko je bežal pred Francetom.

Tekom sodne preiskave je bilo zaslišanih okoli 20 prič in dva sodna zdravnik-izvedenec, dr. Suher in dr. Bežič, ki sta obducirala truplo pokojnega Franceta ter je bilo dobljenih od raznih strani več poročil o preteklosti obdolženega Lojzeta.

V preiskavi pa so se pojavile razne okoliščine, na podlagi katerih je po predlogu državnega tožila dal preiskovalni sodnik Ciril Golouh preiskati obdolženca z ozirom na njegovo duševno stanje. Zdravnika dr. Kamin in dr. Žvokelj sta preštudirala ves kazenski spis in preiskala tudi obdolženca ter po obširnem utemeljevanju ugotovila obdolženčovo duševnost tako, da je Jernejčev Lojze duševno nerazvit — in da zato ni mogel ob času, ko je storil inkrimirano dejanje, pojmovati narave in pomena svojega dejanja.

Na podlagi tega sodnozdravniškega ugotovila je državno tožilstvo izjavilo, da ni osnove za kazensko preganjanje obdolženca in je predlagalo, da se zoper njega uvede postopanje za morebitno oddajo v zavod za čuvanje in zdravljenje. Njuna posledica tega je bila, da je preiskovalni sodnik te dni ustavil preiskavo zoper Jernejčevega Lojzeta zaradi suma zločinstva usmrtitve lastnega brata. Spisi pa so bili odstopljeni senatu okrožnega sodišča ki bo na razpravi odločil, ali je potrebna oddala storilec v zavod za čuvanje in zdravljenje ali ne. Do tega časa pa je bil storilec pridržan v zavarovalnem priporu.

Sleparije z umetninami.

Ljubljancem dobro vedo, da jih v prodajalju slik ni mojštrov nad ruske emigrante. Da je res tako, je brez dvoma dobro vedel, tudi 24-letni Ivan Smrčan, brezposelni kipar iz Cerknice. Imel je neke slike naprodaj, a ker je bil morda ravno zavoljo svoje umetniške preteklosti nepripraven za take reči, je poiskal nekega ruskega emigranta za posredovalca. Ta stvar pa je fant, ki je že šestkrat moral za razna podjetna dejanja izgubljati čas med zidovi kaznilnice, pokopala. Ruski emigrant, kapitan bivše carske vojske, si je nameč ogledal slike, ki jih je dobil "v komisijo", in je kmalu razbral, da so bržkone nepoštenega izvora. Ker je na nekaterih slikah naletel na ime inž. arh. Stanka Rohrmana, se je najprej obrnil nanj, da ga povpraša o stvari. Inž. arh. Rohrman je spoznal slike, ki mu jih je moral nekdo ukrasti iz stanovanja. Emi-

grant, ki je prišel tako na sled nepoštenjakoviču, je nato obvestil policijo, ki pa Smrčana ni mogla dobiti takoj v roke. Sedel je namreč na varnem, poravnal je v zaporu svoj šesti greh. Čeprav so bili agenti kriminalnega oddelka na preži, da ga primejo takoj, ko se mu bodo vrata kaznilnice odprla, pa se jim je Ivan Smrčan spet izmuznil. Komaž je namreč prišel na svobodo, je precej spet eno zagodel, da so ga stražniki aretirali neke drugje in je bil precej spet dva dni zaprt. V soboto pa je prišel na dan in prva pot je bila, da poišče Rusa in izterja od njega "honorar". Emigrant pa je Smrčana speljal na cesto, in ko sta prišla v bližino stražnika, je z njim vpriporil majhen špetir in pretep, da je moral stražnik intervenirati. Tako je Smrča spet padel roki pravice v pest. Kakor je prijavil policiji mestni zdravnik dr. Fr. Mis, je bilo nekaj slik pokradenih tudi njemu. Smrčan se zagovarja, da jih je njemu izročil v prodajo neki njegov dober znanec Serajič, ki pa je zaradi podobnih reči za več let izgnan iz Ljubljane.

Bosa in gola ne more pred senat.

16. januarja bi se imela vršiti pred malim kazenskim senatom razprava proti 38-letni kočarici Urši Bajgot od Sv. Lovrenca na Pohorju zaradi tatvine. Mesto nje je prispelo pismo, v katerem piše predsedniku senata, dr. Tombaku, da nima ne čevljev, ne obleke, da bi lahko stopila pred senat. Tudi ima štiri otroke, ki jih lačne in premražene ne more pustiti samih doma. Zaradi tega prosi, da se razprava preloži na spomlad, ko bodo lepši dnevi. Sodišče je po orožnikih poivedelo za dejanski položaj, da nima Bajgotova v resnici obutve ali obleke. Zaradi tega se je razprava preložila na poznejši čas, ko bo lepše vreme.

Advertise in "Glas Naroda"

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja". "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI !!

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 592 strani, s slikami

Vsebina: Jezero smrti; Moj romani ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Samarihi; Med Jezidi
Cena1.50

PO DIVJEM SVETOSTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

Vsebina: Anadlja; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjema
Cena1.50

IZ BAGDADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

Vsebina: Smart Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu v Goropa; Družba En Nasr
Cena1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Vsebina: Kovač Šimen; Zaročnik zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik
Cena1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

Vsebina: Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju
Cena1.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

30. januarja: Manhattan v Havre
2. februarja: Champlain v Havre
Rex v Genoa
6. februarja: Olympic v Chrbourg
9. februarja: Bremen v Bremen
11. februarja: Ile de France v Havre
13. februarja: Conte di Savoia v Genoa
14. februarja: Washington v Havre
15. februarja: Berengaria v Chrbourg
21. februarja: Saturnia v Trst
22. februarja: Europa v Bremen
Olympic v Chrbourg
23. februarja: Champlain v Havre
27. februarja: Manhattan v Havre
Rex v Genoa

1. marca: Majestic v Chrbourg
2. marca: Ile de France v Havre
6. marca: Albert Ballin v Hamburg
President Harding v Havre
8. marca: Berengaria v Chrbourg
Bremen v Bremen
Westerland v Havre
9. marca: Paris v Havre
Roma v Genoa
13. marca: Deutschland v Hamburg
Washington v Havre
15. marca: Olympic v Chrbourg
16. marca: Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa
20. marca: Hamburg v Hamburg
Veednam v Boulogne
Pres. Roosevelt v Havre
22. marca: Pennland v Havre
Majestic v Chrbourg
23. marca: Ile de France v Havre
27. marca: New York v Hamburg
Saturnia v Trst
Manhattan v Havre
29. marca: Berengaria v Chrbourg
Bremen v Bremen
30. marca: Paris v Havre
Stuttgart v Hamburg
Rex v Genoa

ČE STE NAMENJENI V JUGOSLAVIJO

POTUJTE POPOLNOMA UDOBNO PREKO HAVRE NA OGROMNIH FRENCH LINE EKSPRESNIH PARNIKIH:

"ILE de FRANCE" "PARIS"

9. Feb. — 2. Marca 9. Marca — 30. Marca

HITRA VOŽNJA — IZBORNA POSTREŽBA — KRAŠNE KABINE V TRETJEM KAZREDU ZA DVE IN ŠTIRI OSEBE

Svetovno slavna francoska kuhinja. — Brezplačno vino z obedi.

VAŠA PRTLJAGA POTUJE Z VAMI DO CILJA

Za nadaljna ravodila in karte pišite na —

SLOVENIC PUBLISHING CO. LEO ZAKRAJSEK

TRAVEL BUREAU GENERAL TRAVEL SERVICE, Inc.

216 West 18th St., New York City 302 East 72nd St., New York City

French Line

ALI STE ŽE NAROČILI SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1935? — STANE 50 CENTOV. — NAROČITE GA ŠE DANES